

کتابخانه ملی و اسناد ملی ایران

تحت اشراف حضرت آیت الله العظمی کاشانی

جلد دوم

جمعی از نویسندگان

به کوشش: حجج اسلام دکتر محمد تقی سبحانی
دکتر محمد علی رضایی اصفهانی

مشرف علی: حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی «امت برکات»

نویسندگان: اساتید و محققان محترم حوزه و دانشگاه:

حجج اسلام: دکتر علی نصیری، دکتر محمدکاظم رحمان ستایش،
سید محمدکاظم طباطبائی، عبدالهادی مسعودی، دکتر سیدحسن طالقانی،
دکتر سیداکبر موسوی تنیانی، دکتر مهدی غلامعلی، احسان سرخه‌ای
آقایان: دکتر سیدعبدالحمید ابطحی، دکتر مجید معارف، عباس محمودی،
دکتر جعفر فیروزمندی بندپی، دکتر حامد شریعتی نیاسر، دکتر حمید باقری،
دکتر رضا بابایی
خانم‌ها: دکتر شادی نفیسی، دکتر زهرا اخوان صراف، دکتر پوران میرزایی،
دکتر زهره نریمانی

نقش شیعه در گسترش علوم حدیث

تالیف: جمعی از نویسندگان

به کوشش: محمدتقی سبحانی - محمدعلی رضایی اصفهانی

مدیر کمیته: عبدالهادی مسعودی

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

صفحه و قطع: ۶۳۱ صفحه - وزیری

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰

چاپخانه: دفتر تبلیغات اسلامی

ناشر: امام علی بن ابی طالب (ع)

شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۳-۳۷۸-۰۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۳-۳۶۲-۰۹

قم- ابتدای خیابان شهدا - کوی آمار (۲۲) - پلاک ۱۵

تلفن: ۳۷۷۳۲۴۷۸ دورنگار: ۳۷۸۴۰۰۹۹

www.imamali.pub.ir

ش ۱۳۰/۱

سرشناسه:	: کنگره بین‌المللی نقش شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی (۱۳۹۷ ق.م)
عنوان و نام پدیدآور:	: نقش شیعه در گسترش علوم حدیث / جمعی از نویسندگان / با اشراف مکارم شیرازی به کوشش محمدتقی سبحانی، محمدعلی رضایی‌اسفهانی / ویراستار: حبیب مقیمی
مشخصات نشر:	: قم انتشارات علی بن ابیطالب (ع)، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری:	: ۶۳۱ ص
شابک:	: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۳-۳۶۲-۹
وضعیت فهرست نویسی:	: فیا
موضوع:	: شیعه‌شناسی -- کنگره‌ها
موضوع:	: Shi'ah studies -- Congresses
موضوع:	: اسلام -- علوم نقلی -- تاثیر شیعه -- کنگره‌ها
موضوع:	: Islam -- *Traditional sciences -- Shiite influences -- Congresses
موضوع:	: علوم اسلامی -- تاثیر شیعه -- کنگره‌ها
موضوع:	: Islamic science -- Shiite influences -- Congresses
شناسه افزوده:	: مکارم شیرازی، ناصر، ۱۳۰۵ -
شناسه افزوده:	: Makarem Shirazi, Nasir
شناسه افزوده:	: سبحانی، محمدتقی، ۱۳۲۲ - / گردآورنده
شناسه افزوده:	: Sobhani, Muhammad Taqi
شناسه افزوده:	: رضایی‌اسفهانی، محمدعلی، ۱۳۴۱ - / گردآورنده
شناسه افزوده:	: Rezae Esfahani, Mohammad
رده بندی کنگره:	: ۲۲۳۹
رده بندی دیویی:	: ۵۳۰۹۹۷
شماره کتابشناسی ملی:	: ۷۴۱۶۹۳۴
وضعیت رکورد:	: فیا

فهرست مطالب

۱۹	 مقدمه حضرت آیت الله مکارم شیرازی رحمته الله علیه
۲۱	 مقدمه دبیرخانه کنگره
۲۷	 نقش اهل بیت علیهم السلام در پیدایش و گسترش دانش های حدیثی
۲۹	 مقدمه
۳۲	 الف) نقش اهل بیت علیهم السلام در پیدایش و گسترش رجال الحدیث
۳۳	 ۱. نقش اهل بیت علیهم السلام در اهتمام به ذکر معانی و ابیات
۳۵	 ۲. نقش اهل بیت علیهم السلام در پیراستن منابع روایی
۳۶	 ۳. نقش اهل بیت علیهم السلام در توثیق راویان احادیث
۳۹	 ۴. نقش اهل بیت علیهم السلام در معرفی راویان ضعیف و جاعل
۴۰	 ب) نقش اهل بیت علیهم السلام در پیدایش و گسترش درایة الحدیث
۴۲	 ۱. نقش اهل بیت علیهم السلام در ارایه اصطلاحات حدیثی
۴۴	 ۲. نقش اهل بیت علیهم السلام در تبیین شرایط تحمل و نقل روایات
۴۷	 ۳. نقش اهل بیت علیهم السلام در تبیین شرایط پذیرش روایات
۵۰	 ج) نقش اهل بیت علیهم السلام در پیدایش و گسترش فقه الحدیث
۵۲	 ۱. نقش اهل بیت علیهم السلام در تبیین مبانی و قواعد فهم حدیث
۵۵	 ۲. نقش اهل بیت علیهم السلام تفسیر و ابهام زدایی شماری از روایات
۵۹	 نتیجه گیری
۶۰	 منابع

۴۳۷.....	۲. اسناد عالی احادیث.....
۴۳۸.....	یکم. سفرهای بسیار و تتبع کثیر محدثان.....
۴۳۸.....	دوم. نزدیکی محدثان ری با عصر صدور حدیث.....
۴۳۹.....	سوم. حضور برخی از اصحاب اهل بیت علیهم السلام به عنوان رازی.....
۴۳۹.....	۳. پالایش و تبویب احادیث.....
۴۴۱.....	۴. حدیث‌گرایی (اخباری‌گری).....
۴۴۱.....	یکم. تأثیرپذیری شدید ری از مکتب قم.....
۴۴۲.....	دوم. شیوه نگارش کتب فقهی.....
۴۴۳.....	سوم. شیوه نگارش کتب کلامی.....
۴۴۴.....	چهارم. اشاره شیخ طوسی به حدیث‌گرایی متقدمان.....
۴۴۵.....	نتیجه‌گیری.....
۴۴۶.....	منابع.....
۴۵۱.....	نقش شیعه در گسترش حدیث در خراسان.....
۴۵۳.....	مقدمه.....
۴۵۵.....	الف) جغرافیای خراسان.....
۴۵۶.....	ب) فتح خراسان.....
۴۵۸.....	ج) ورود تشیع به خراسان.....
۴۶۰.....	د) حضور شیعیان در منطقه بیهق و سبزوار، در سده اول هجری.....
۴۶۱.....	ه) تأثیرگذاری حدیث شیعه.....
۴۶۲.....	و) شمار راویان و محدثان.....
۴۶۳.....	ز) مشاهیر حدیثی شیعه.....
۴۶۹.....	ح) جلسات حدیثی.....
۴۷۰.....	۱. جلسات حدیثی امام هشتم علیه السلام
۴۷۳.....	۲. جلسات حدیثی محدثان.....
۴۷۷.....	ط) مؤلفان کتاب‌های حدیثی.....
۴۸۶.....	نتیجه‌گیری.....
۴۸۸.....	منابع.....

نقل و انتقال احادیث امامیه، مکتوب یا شفاهی؟	۴۹۳
مقدمه	۴۹۵
الف) شواهد روایی نشر مکتوب احادیث	۴۹۷
۱. ترغیب انمه علیه السلام	۴۹۷
۲. سیره معصومان علیهم السلام	۴۹۹
۳. پیروی اصحاب از انمه علیه السلام	۴۹۹
۴. عرضه احادیث مکتوب بر انمه علیه السلام	۵۰۱
۵. عرضه منابع مکتوب بر انمه علیه السلام	۵۰۲
۶. استناد به منابع مکتوب	۵۰۳
۷. پرسش از پذیرش و گزارش برخی منابع مکتوب	۵۰۴
ب) شواهد تاریخی گسترش نشر مکتوب احادیث	۵۰۷
۱. گزارش های تاریخی	۵۰۷
۲. تدوین آثار حدیثی	۵۱۰
۳. نگارش منابع حدیثی در کوفه	۵۱۱
۴. انتقال منابع از کوفه به دیگر نقاط	۵۱۴
۵. تدوین فهرست نامه های منابع	۵۱۷
ج) استفاده از منابع مکتوب در کتب اربعه	۵۲۱
۱. تهذیبین اثر شیخ طوسی	۵۲۱
۲. کتاب من لایحضره الفقیه اثر شیخ صدوق	۵۲۲
۳. الکافی اثر شیخ کلینی	۵۲۳
نتیجه گیری	۵۲۶
منابع	۵۲۷
نقش نهج البلاغه در گسترش فرهنگ و علوم اسلامی	۵۳۳
مقدمه	۵۳۵
الف) سیدرضی و نهج البلاغه در یک نگاه	۵۳۵
ب) ارزش و جایگاه علم در نهج البلاغه	۵۳۶

- ۶۲۳..... هفتم. هر سخن جایی و هر نکته مکانی دارد
- ۶۲۳..... ۲. تأثیر لفظی - معنایی
- ۶۲۳..... یکم. اِرْحَمْ تُرْحَمْ
- ۶۲۴..... دوم. انظر الى ما قال و لا تنظر الى من قال
- ۶۲۵..... سوم. الجار ثم الدار
- ۶۲۵..... چهارم. بشرطها و شروطها
- ۶۲۶..... پنجم. الحسود لا يسود
- ۶۲۶..... ششم. الانسان عبید الاحسان
- ۶۲۶..... هفتم. المفلس فی امان الله؛
- ۶۲۶..... هشتم. الناس علی دین ملوکهم؛
- ۶۲۷..... نهم. الانسان حریص علی ما مفع؛
- ۶۲۷..... دهم. النظافة من الايمان؛
- ۶۲۷..... یازدهم. ان الله جمیل و یحب الجمال؛
- ۶۲۸..... نتیجه گیری
- ۶۲۹..... منابع